

Pomôcka pre žiadateľov o azyl POHOVOR

1. Čo je pohovor?

Na území Slovenskej republiky ste požiadali o azyl. Aby Slovenská republika mohla rozhodnúť o tejto Vašej žiadosti, musí detailne poznať **dôvody, prečo ste o azyl požiadali**.

Pohovor je **rozhovorom** medzi Vami a zamestnancom Migračného úradu, počas ktorého budete mať možnosť a povinnosť poskytnúť všetky informácie o dôvodoch, pre ktoré ste opustili svoju vlasť a prečo máte obavy z návratu domov.

- **Hovorte pravdu a nič nezatajujte! Každá informácia**, ktorú na pohovore poskytnete, **môže pomôcť** správne rozhodnúť o Vašej žiadosti o azyl.
- **Dôveryhodnosť Vašej osoby je dôležitou** skutočnosťou, ktorú Migračný úrad berie do úvahy pri hodnotení Vášho prípadu.
- **Je veľmi dôležité**, aby ste na pohovore povedali **všetky dôvody, prečo žiadate o azyl, a prečo sa nechcete alebo nemôžete vrátiť do Vašej vlasti**.

Informácie, ktoré poskytnete počas pohovoru sú dôverné. Zamestnanec Migračného úradu ich nezverejní, neposkytne do krajiny pôvodu, ani Vaším rodinným príslušníkom.

Je možné, že o Vašej žiadosti o azyl bude rozhodnuté na základe iba jediného pohovoru a **ďalší pohovor sa už nemusí konať**.

Iba ak to bude potrebné, Migračný úrad s Vami uskutoční aj ďalší pohovor, na ktorom sa Vás môže pýtať na ďalšie – detailnejšie informácie súvisiace s Vašou žiadosťou o azyl.

2. Kedy sa uskutoční Váš pohovor?

Migračný úrad Vám oznámi, **kedy a kde** sa uskutoční Váš pohovor. Oznámenie dostanete písomne v jazyku, ktorému rozumiete. **V tomto čase ste povinný prísť na pohovor**. Ak sa pohovoru v stanovený deň alebo čas nemôžete zúčastniť, oznámte to ihneď Migračnému úradu spolu s dôvodmi, pre ktoré sa nemôžete dostaviť.

Ak ste sa s právnikom dohodli na právnom zastúpení a toto ste oznámili Migračnému úradu, obdrží informáciu o mieste a čase Vášho pohovoru aj Váš právny zástupca.

3. Ako sa pripraviť na pohovor?

Slovenská republika rozhodne o Vašej žiadosti o azyl na základe informácií, ktoré poskytnete na pohovore. Je preto dôležité, aby ste sa na pohovor dôkladne pripravili.

Sústredte sa na dôvody, pre ktoré ste požiadali o azyl. Dôvody si môžete vopred spísať aj na papieri a tento si priniesť so sebou na pohovor. Počas pohovoru môžete použiť vopred pripravené poznámky alebo si zaznamenať priebeh pohovoru. Na doplnenie Vašich vyjadrení môžete použiť aj kresby, trasy, mapy, náčrty.

Je dobré, ak môžete predložiť na podporu Vašich tvrdení dôkazy. Dôkazmi môžu byť rôzne doklady, písomnosti, články z tlače, fotografie, povolenia, policajné záznamy, lekárske správy, predvolania na súd, výpovede svedkov, ale aj jazvy po zraneniach na Vašom tele a podobne. Osobitne dôležité sú doklady preukazujúce Vašu totožnosť, dokumentujúce udalosti, ktoré sa stali Vám alebo Vaším blízkym a tiež aj informácie o situácii v krajine Vášho pôvodu, ktorá sa Vás týka.

Premyslite si, aké dôkazy máte pri sebe, prípadne aké dôkazy môžete získať za pomoci príbuzných alebo známych a tiež aj to, aké informácie na podporu Vašich tvrdení možno získať z verejne dostupných zdrojov (internet, články z tlače, televízne vysielanie). Povedzte o tom zamestnancovi Migračného úradu. Dôkazy, ktoré máte u seba, prineste na pohovor.

Ak nemáte pri sebe žiadne dôkazy a ani ich neviete zadovážiť, nie je to dôvodom na zamietnutie Vašej žiadosti o azyl. Počas pohovoru sa snažte zamestnancovi Migračného úradu vysvetliť dôvody, pre ktoré neviete predložiť žiadne dôkazy.

Prečítajte si ešte raz informácie o Vašich právach a povinnostiach počas konania o azyle. Ak niečomu nerozumiete, povedzte to hneď na začiatku pohovoru zamestnancovi Migračného úradu, ktorý s Vami bude uskutočňovať pohovor.

Vyhľadajte právnik a prediskutujte s ním, čo chcete na pohovore povedať a ukážte mu dôkazy, ktoré chcete na pohovore predložiť zamestnancovi Migračného úradu. Ak chcete, aby Vás právnik podporoval počas celého azylového konania, požiadajte ho o právne zastupovanie a podpíšte mu tzv. plnú moc. Právnik o tom bude informovať Migračný úrad.

4. Kto bude prítomný na Vašom pohovore?

Pohovor s Vami uskutoční zamestnanec Migračného úradu. Pohovor bude prebiehať **v jazyku, ktorému rozumiete**. Komunikáciu medzi Vami a zamestnancom Migračného úradu sprostredkuje tlmočník. **Úlohou tlmočníka je presne tlmočiť čo poviete Vy alebo zamestnanec Migračného úradu.**

- Ak nebudete rozumieť tlmočníkovi,
- Ak v priebehu pohovoru získate dojem o zaujatosti tlmočníka alebo pochybnosť o jeho schopnosti tlmočiť,
- Ak máte dojem, že tlmočník skracuje, alebo inak mení vašu výpoveď, **ihneď to oznámte zamestnancovi Migračného úradu !!!**

Neskoré objasňovanie výpovede nemusí byť v dôveryhodné.

Tlmočník nemôže o vašich veciach rozhodovať, a ani ich komentovať. Nesmie Vám poskytovať rady. Tlmočník je povinný dodržiavať prísnu mlčanlivosť o všetkom, čo sa počas pohovoru dozvie.

Prítomnosť právnik

Ak ste si zvolili právnik, máte právo, aby sa Vami na pohovore zúčastnil. Ak Váš právnik nie je prítomný a Vy nechcete, aby sa pohovor uskutočnil bez neho, máte právo požiadať zamestnanca Migračného úradu hneď na začiatku Vášho pohovoru, aby Váš pohovor presunul na iný čas.

Prítomnosť rodiča alebo opatrovníka

Ak máte menej ako 18 rokov a na území Slovenskej republiky nemáte so sebou svojho rodiča, na pohovore musí byť prítomný Váš opatrovník, ktorého na zastupovanie Vášho rodiča určil súd. Opatrovník Vás bude ešte pred pohovorom informovať o význame, priebehu a možných dôsledkoch pohovoru. Ak chcete právnik, opatrovník sa s ním môže dohodnúť Vašom zastupovaní.

Ak budete súhlasiť, môže sa na pohovore zúčastniť aj **zástupca Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR)**.

5. Ako bude pohovor prebiehať?

Na začiatku pohovoru Vám zamestnanec Migračného úradu predstaví všetky osoby prítomné na Vašom pohovore (s Vaším súhlasom sa môže na pohovore zúčastniť aj zástupca UNHCR).

Zamestnanec sa Vás opýta na Vaše zdravie, a to, či ste schopný rozprávať o dôvodoch, pre ktoré ste podali na Slovensku svoju žiadosť o azyl.

Kedykoľvek môžete požiadať o prestávku v pohovore zo zdravotných dôvodov, ak sa cítite unavený, alebo máte inú potrebu (WC, pohár vody atď.)

Zamestnanec Migračného úradu sa na pohovore môže pýtať rôzne otázky. Budete mať tiež dostatočný priestor vlastnými slovami rozprávať a vysvetliť dôvody, pre ktoré ste požiadali o azyl. Hovorte o všetkom, čo pokladáte za dôležité, aj keď sa Vás na to zamestnanec Migračného úradu priamo neopýta. Ak neviete odpovedať na otázku, oznámte to zamestnancovi Migračného úradu.

Berte ohľad na to, že zamestnanec Migračného úradu bude priebežne zapisovať Vašu výpoveď. Hovorte preto iba vtedy, keď Vám dá slovo. Hovorte krátke vety. Je dôležité, aby zamestnancovi Migračného úradu neunikli žiadne Vaše slová.

Ak nadobudnete dojem, že pri Vašej komunikácii so zamestnancom Migračného úradu prišlo k **nedorozumeniu alebo nesprávnej interpretácii skutočností, ihneď to oznámte zamestnancovi Migračného úradu. Neskoré objasňovanie výpovede nemusí byť v dôveryhodné.**

Na záver pohovoru sa Vás zamestnanec Migračného úradu opýta, či ste na pohovore uviedli všetko, čo ste chceli povedať. Dostanete tiež čas a priestor na svoje záverečné vyjadrenie.

6. Ako dlho bude pohovor trvať?

Dĺžka trvania pohovoru nie je časovo obmedzená. Nemusíte sa preto ponáhľať, ani sa báť, že nebudete mať dostatok času povedať všetko o dôvodoch svojej žiadosti o azyl.

7. Zápisnica z pohovoru.

Z pohovoru vyhotoví zamestnanec Migračného úradu písomný záznam v slovenskom jazyku. Tento záznam zamestnanec Migračného úradu spisuje priebežne do elektronickej podoby počas trvania Vášho celého pohovoru.

!!! Berte ohľad na to, že zamestnanec Migračného úradu bude priebežne zapisovať Vaše tvrdenia. Hovorte preto iba vtedy, keď Vám dá slovo. Je dôležité, aby zamestnancovi Migračného úradu neunikli žiadne Vaše slová !!!

Môžete mať so sebou papier a pero a robiť si poznámky. Ak sa vám v dôsledku tlmočenia pretrhne sled myšlienok, zapíšte si čo chcete dodať, aby ste to povedali, keď Vám dá pracovník migračného úradu slovo. Ak zbadáte v písomnom zázname nepresnosť bezodkladne to oznámte zamestnancovi Migračného úradu. Neskoršie dokazovanie nepresností v písomnom zázname nemusí byť dôveryhodné.

Tlmočník Vám po pohovore presne pretlmočí celý obsah písomného záznamu. Ak budete súhlasiť s jeho obsahom, zamestnanec Migračného úradu Vás vyzve, aby ste jeho každú stranu podpísali. **Ak zápisnica obsahuje nepresnosti alebo v nej chýba niečo z toho, o čom ste na pohovore hovorili, ihneď to oznámte zamestnancovi Migračného úradu.**

Zápisnica z pohovoru sa po podpise stane dôležitou súčasťou tzv. spisu. o Vašom prípade, ktorý obsahuje všetky dôkazy vrátane tých, ktoré ste predložili na pohovore. Počas konania a bezprostredne pred vydaním rozhodnutia máte právo preštudovať sa materiály zhromaždené v spise o Vašom prípade a môžete sa k nim vyjadriť. Materiály v spise sú v slovenskom jazyku, môžete preto požiadať, aby Vám Migračný úrad zabezpečil tlmočníka na ich preštudovanie. Môžete tiež požiadať Vášho právnik, aby spis preštudoval a vyjadril sa k jeho obsahu vo Vašom mene.

8. Medzikultúrne rozdiely.

Pri stretnutí a lúčení sa ľudia v Európe pozdravia spravidla podaním pravej ruky. Môžete však pozdraviť aj iným spôsobom. V úradoch je zvykom pracovať pri zatvorených dverách. Úrady vybavujú ľudí spravidla individuálne, nie po skupinách.

Tlmočník by sa s Vami nemal rozprávať mimo pohovoru.

Na pohovor prídte v určený čas. Meškanie je vnímané negatívne.

Bežná vzdialenosť počas komunikácie medzi cudzími ľuďmi je približne 1,2 metra. Nebojte sa očného kontaktu. Pozeranie z očí do očí podporuje vierohodnosť komunikácie. Vyhýbanie sa priamemu kontaktu očí sa môže chápať ako súčasť zatajovania určitých informácií..

Kývnutie hlavou zhora nadol znamená „súhlas“. Pohyb hlavy zľava doprava znamená „nesúhlas“. Oceňujú sa jednoznačne prejavy vôle a jednoznačné odpovede „áno“ alebo „nie“.

Postavenie mužov a žien na Slovensku je rovnocenné. Pri rozhovore muža a ženy platia rovnaké pravidlá ako pri rozhovore dvoch mužov alebo dvoch žien.

Dôverujte zamestnancom Migračného úradu.

Zamestnanci Migračného úradu nie sú poverčiví a majú povinnosť mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli počas pohovoru. Ak im však bez vysvetlenia zatajíte nejakú informáciu z krajiny pôvodu z dôvodu poverčivosti (odmietanie hovoriť o mŕtvych, o nenarodených alebo o novonarodených deťoch alebo o iných veciach), môže uvedené poškodiť Vašu vierohodnosť

Rovnako môže byť potrebné vysvetliť niektoré skutočnosti, ktoré súvisia s Vaším prípadným náboženským presvedčením alebo kultúrnymi zvyklosťami, ktoré sú pre Vás samozrejme, ale na Slovensku nemusia byť známe.

Pripravte sa popísať skutočnosti súvisiace s Vašou etnickou príslušnosťou, (prípadným členstvom k určitej skupine, či kaste).

Spôsob oslovovania a pomenovania rodinných príslušníkov v jednotlivých krajinách sa odlišuje. Budte pripravený vysvetliť tento systém vo Vašej krajine.

Ak ste vo Vašej krajine pôvodu používali iný kalendár a letopočet ako ten používaný v Európe, upozornite na to pracovníka Migračného úradu.

Ak Vás v krajine pôvodu zranili (mučili) pripravte sa popísať zranenia, ktoré ste utrpeli, čas a okolnosti za ktorých k zraneniu došlo a tiež aj osoby, ktoré Vám zranenie spôsobili.

9. Príklady otázok na vstupnom pohovore.

1. Meno a priezvisko/Prezývka/Alias:
2. Dátum narodenia:
3. Štátne občianstvo/bez štátnej príslušnosti:
4. Národnosť/etnický pôvod:
5. Vzdelanie/Zamestnanie/Výkon vojenskej služby
6. Miesto posledného trvalého pobytu
7. Otec/Matka/Súrodenci – dátum narodenia, bydlisko, zamestnanie
8. Rodinný stav/Deti
9. Majetkové pomery/Hnuteľný/nehnuteľný majetok

10. Žiadali ste už niekedy o udelenie azylu alebo o poskytnutie inej formy ochrany pred prenasledovaním (kedy, kde a s akým výsledkom)
11. Doklady totožnosti/doklady o pobyte/víza
12. Opíšte vašu cestu z krajiny, ktorú ste opustili, až po vstup do Slovenskej republiky (štáty, dĺžka pobytu v týchto štátoch a spôsob prepravy)
13. Cieľová krajina
14. Zostali v krajine, ktorú ste opustili, vám blízke osoby, ku ktorým máte záväzky:
15. Kedy, kde a akým spôsobom ste vstúpili na územie Slovenskej republiky/na územie členského štátu Európskej únie
16. Pobyt v inom členskom štáte EÚ
17. Pobyt rodinných príslušníkov v inom členskom štáte EÚ
18. Nadviazali ste počas pobytu v cudzine kontakt so zastupiteľským úradom vašej krajiny (kedy, kde a z akého dôvodu
19. Uvedte, či bolo alebo je proti vám vedené trestné konanie (kedy, kde, z akého dôvodu a s akým výsledkom):
20. Boli ste a ste členom politickej strany, hnutia alebo inej organizácie (uvedte akej):
21. Otázka, prečo žiadate o azyl, je často zaradená až po zodpovedaní vyššie uvedených otázok. Pozorne sa sústreďte na jej zodpovedanie a nevynechávajte detaily. Ak je na zistenie dostatočných informácií o Vašom prípade potrebné viac času, pohovor je možné opakovať.